

Helhetslyftet – Slutrapport Kunskapsförbundet Väst

AMIF 2022/20356811

Johan Ceder rektor, vuxenutbildningen
Annica Gustavsson, lokal projektsamordnare

Datum: 2025-05-28

Dokumentnamn: Helhetslyftet – Slutrapport Kunskapsförbundet Väst. Trollhättan, Vänersborgs Kommuner
Kontaktperson: Johan Ceder, Rektor Vuxenutbildningen

Projektnummer: AMIF: Helhetslyftet, 20356811
Telefon: 0521-721870
E-post: johan.ceder@kunskapsforbundet.se

Sammanfattning

Helhetslyftet (september 2022 – maj 2025) var ett AMIF-finansierat projekt som syftade till att stärka tredjelandsmedborgares integration och anställningsbarhet. Kunskapsförbundet Väst deltog med fokus på att utveckla sina kombinationsutbildningar, vilka kombinerar yrkesstudier med svenska och arbetsförberedande insatser.

Projektets huvudmål var att öka deltagarnas kunskaper i svenska språket, förbättra deras anställningsbarhet och utveckla nya metoder för integrationsarbete. Genom projektet har Kunskapsförbundet systematiskt utvecklat sina utbildningar, bland annat genom att stärka samarbetet mellan språk- och yrkeslärare samt med externa aktörer som Arbetsförmedlingen.

Totalt har 226 individer genomgått utbildningarna, varav 81 var tredjelandsmedborgare. Enkät svar visar att deltagarna i hög grad upplevt att de förbättrat sina svensk kunskaper och ökat sina jobbmöjligheter. Kvalitativt har eleverna visat på stor personlig utveckling och ökat självförtroende. Ett nytt arbetssätt, inspirerat av BIP (Beskæftigelses Indikator Projektet), har utvecklats för att skapa bättre samverkan med Försörjningsstöd och stärka individens delaktighet i processen mot arbete.

Framtida arbete kommer att fokusera på att bibehålla de nya arbetssätten och ytterligare förstärka kontakten med branscher för att öka elevernas chanser till varaktig anställning.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Innehåll.....	2
Inledning	3
Projekt mål för Helhetslyftet	3
Beskrivning av insatsen.....	4
Resultat.....	7
Beskäftigelses Indikator Projektet - BIP	11
SKAPA – Skattning Av Progression mot Arbete	Error!
Bookmark not defined.	
Dokument och bilagor.....	15
Referenser.....	15

Inledning

Helhetslyftet, var ett projekt som pågick mellan september 2022 till och med maj 2025. Projektet var finansierat genom medel från Asyl- och migrationsfonden (AMIF) och projektägare var Styrelsen för folkhögskolorna i Västra Götalandsregionen med projektledning förlagd på Folkhögskoleförvaltningen. Syftet med projektet var att tillhandahålla ändamålsenliga utbildningar som var anpassade till målgruppens behov där målgruppen var tredjelandsmedborgare (medborgare i länder utanför EU/EES). De utbildningsinsatser som projektet innefattade skulle utgå från tanken om att kombinera yrkesstudier med studier i svenska och/eller andra förberedande insatser inför arbetslivet. Vidare var målet med Helhetslyftet att minska arbetslösheten och öka känslan av delaktighet i samhället hos tredjelandsmedborgare. Då det finns ett samband mellan hälsa, livssituation och möjlighet att ta till sig utbildning hade projektet även inkluderat insatser med hälsokommunikation och föräldrastöd för deltagarna i projektet.

Projektet genomfördes med partners från region, kommun och civilsamhälle i 17 kommuner i Västra Götaland och Halland. Projektpartners ansvarade för olika slags insatser för deltagarna, så som Nästa steg, Kombinationsutbildningar, Förberedande jobbspår kommun och Förberedande jobbspår folkhögskola. För att behålla en sammanhållen projekttidé fanns utöver projektledningen även samordnare för de olika insatserna som har koordinerat de olika delarna i projektet. Denna slutrapport syftar till att beskriva det arbete som Kunskapsförbundet genomförde i Helhetslyftet, redovisa projektresultat samt lyfta fram utmaningar och vilka delar som kommer att tas med i det fortsatta arbetet.

Projekt mål för Helhetslyftet

Helhetslyftet hade tre framskrivna projekt mål för deltagarna samt för verksamheterna;

- 1) ökade kunskaper i svenska språket
- 2) ökad anställningsbarhet där individuella förutsättningar matchar arbetsmarknadens behov
- 3) utvecklade metoder, arbetssätt och samverkansformer för arbetet med integration.

I våra kommuner har vi främst arbetat med projekt mål 1, 2 och 3 och beskriver vårt arbete med dessa mål i denna slutrapport för Helhetslyftet. I projektet tog projektpartners fram en förändringsteori med mål uppdelat

på organisation, ledning och medarbetare samt deltagare. Dessa har sedan följts upp utifrån ett systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete där inrapportering skett genom kontinuerlig dokumentation, vilket i sin tur utgjort underlag i de diskussioner som genomförts på dialogmötena. Dialogmötena har skett mellan projektpartners och projektledning och syftat till att skapa reflekterande lärtillfällen. Systematiken och återkommande diskussioner har bidragit till att områdena nedan har kunnat utvärderas, utvecklas och bidragit till förbättrade arbetssätt.

Organisation

- Upparbetade samarbeten mellan organisationer i projektet.
- Metoder kring samarbete, samverkan och samordning.
- Insatserna är anpassade efter deltagarens behov och förutsättningar samt samhällets kompetensförsörjningsbehov.
- Metodutveckling av kombinationsutbildningar.
- Metodutveckling av BIP samt SKAPA-verktyg för deltagare.

Ledning och medarbetare

- Ledning och medarbetare har ett långsiktigt perspektiv på kedjan av stöd och insatser för deltagarens väg mot arbete.

Deltagare

- 60 % av deltagarna anger att insatsen inom Helhetslyftet har varit till hjälp för deras integration.
- 60 % av deltagarna har ökat sina förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden enligt BIP.
- 80 % av språkdeltagarna har förbättrat sina kunskaper i svenska enligt GERS eller SFI.

Beskrivning av insatsen

Bakgrund

Bakgrunden till Kunskapsförbundets deltagande i Helhetslyftet bottnade i ett intresse av att möta projektets målgrupp i ett utbildningssammanhang. De så kallade kombinationsutbildningarna hade funnits något år och projektets inriktning gav möjligheter att på ett systematiskt sätt arbeta med metodutveckling i hur dessa utbildningar kan formas för att möta målgruppen. Det fanns också en önskan om att förbättra samverkan mellan

språklärare och yrkeslärare samt utveckla samverkan med dels övriga professioner som möter elever (SYV, utbildningskoordinator, studiehandledare) och dels aktörer utanför skolans kontext (branscher, Arbetsförmedling, kommunernas arbetsmarknadsenheter).

Målet med medverkan i Helhetslyftet var att utveckla våra kombinationsutbildningar för att i ännu större utsträckning nå fram till våra elever och skapa förutsättningar för dem på arbetsmarknaden. En utvecklad undervisning och anpassning till arbetsmarknadens krav och behov kan minska arbetslösheten och öka elevernas, och i synnerhet tredjelandsmedborgares känsla av delaktighet i samhället. Ett utvecklat samarbete mellan pedagogisk personal och Studie och yrkesvägledare är ett viktigt verktyg i arbetet mot att stötta individen i att nå arbetsmarknaden. Därför har också fokus lagts på att införliva SYV i det pedagogiska arbetet.

Organisation

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund där Trollhättans kommun och Vänersborgs kommun samarbetar kring de frivilliga skolformerna. I förbundet ingår två gymnasieskolor i Trollhättan, en i Vänersborg samt Vuxenutbildning förlagd i Trollhättan och Vänersborg. Vuxenutbildningen erbjuder Sfi/sva- svenska som andraspråk, utbildningar på gymnasial nivå, yrkesutbildningar och utbildningar på yrkeshögskolenivå.

Kunskapsförbundet har under flera år bedrivit kombinationsutbildningar inom olika yrken. Kunskapsförbundet är i ständig kontakt med branschen och håller sig uppdaterat på omvärlden för att möta förändrade behov och krav. Utbildningarna har under åren utvecklats och omformats för att anpassats till branschen och de behov som den aktuella elevgruppen har. Kunskapsförbundet arbetar för att samverka inom utbildningen såväl som med andra aktörer för att ge eleverna en så sammanhållen och adekvat utbildning som möjligt.

I utvecklingen av kombinationsutbildningarna har skolan fokus på att på ett så bra sätt som möjligt införliva yrkeskunnande med en utveckling av det svenska språket.

Rollfördelning och ansvarsområden

Helhetslyftets yttre arbetsgrupp har bestått av chef för Studie- och yrkesvägledare, rektor för vuxenutbildningen samt en lokal projektsamordnare. Chefen för SYV var initialt involverad i organisation av medarbetare samt kontakt ut mot projektledningen i samarbete med lokal projektsamordnare. Senare har chef för vuxenutbildningen och den lokala projektsamordnaren delat på ansvaret. Den lokala projektsamordnaren har

hanterat det administrativa arbetet med TLM samt informerat om projektet i grupperna, rapporterat deltagare, informerat och varit sammankallande för arbetsgruppen, deltagit i kompetensutveckling, drivit det lokala utvecklingsarbetet och i samarbete med rektor för vuxenutbildningen sammanställt lägesrapporter och deltagit i Dialogmöten. Rektor är den som haft det övergripande ansvaret och tillsammans med SYV-chef och lokal projektsamordnare koordinerat de insatser som gjorts i projektet. Det har handlat om organisering, tid och förutsättningar för medarbetare att exempelvis delta i kompetensutveckling.

Medarbetare i övrigt i projektet har varit sju yrkeslärare, fem SVA-lärare (varav en är lokal projektsamordnare), två studiehandledare som mötte eleverna dagligen, samt två SYV och en utbildningskoordinator som löpande träffade lärararbetslaget och vid olika tillfällen också eleverna. Ett utvecklingsarbete pågick under hela projektet i en lokal utvecklingsgrupp där funktionerna som mötte elever träffades regelbundet och deltog i kompetensutvecklingen i Helhetslyftets regi samt bedrev intern kompetensutveckling kring kombinationsutbildningarna och dess kringfunktioner.

Nya arbetssätt och modeller

I arbetet med att ytterligare utveckla våra kombinationsutbildningar utgick vi från modellen med sex framgångsfaktorer för en god kombinationsutbildning som tagits fram efter Skolverkets ESF-projekt.

Grundläggande i det pedagogiska utvecklingsarbetet har varit de fem didaktiska principerna i stödmaterialen från Nationellt centrum för svenska som andraspråk. Gruppen har läst, diskuterat, testat och utvärderat de arbetssätt som föreslås och därigenom förbättrat och fördjupat arbetssättet mot målgruppen. Detta interna utvecklingsarbete har lett till nya framgångsrika pedagogiska insikter i mötet med den aktuella målgruppen. En annan del i arbetet innebar att fortsätta utveckla samarbetet mellan studie- och yrkesvägledare och pedagoger. Målet var att skapa utrymme och tid för samarbete och samsyn mellan de olika rollerna, möjliggöra mer elevtid med SYV och ge eleven utsikt, insikt och framsikt kring sin tillvaro. Detta utvecklade samarbete möjliggjordes av organisatoriska förändringar inom projektets ramar som skapade fler mötestillfällen. (Mer om detta står att läsa i vår lokala projektplan)

Utveckling och behovsprövning av samarbetsformer mellan lärarlaget och utbildningskoordinatören genomfördes framgångsrikt löpande under projektet. Gällande *Framgångsfaktor handledarutbildning* i Skolverkets modell som nämns inledningsvis har utbildningskoordinatören bedrivit handledarutbildning mot ett antal arbetsplatser tillsammans med en av svalärarna i projektet.

Organisatoriskt prövades och utvecklades en ny sammansättning av arbetslag under projektet. I arbetsgruppen gavs möjlighet för yrkeslärare, svealärare och studiehandedare att, förutom att samplanera dem emellan också regelbundet träffa Studie- och yrkesvägledare samt utbildningskoordinator för att utarbeta ett samarbete.

BIP i Kunskapsförbundets utbildningar

Samtliga kollegor som arbetat i projektet, medarbetare i utbildningsinsatsen *Framsikten* samt Studie- och yrkesvägledare på Kunskapsförbundet har en grundläggande endagsutbildning i BIP. SYV jobbar enligt BIP i bemötande, men använder inte SKAPA.

Kunskapsförbundet erbjuder en utbildningsform för individer som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden och som har skrivits ut från SFI. Denna utbildningsform kallas *Framsikten*. KfV:s pedagoger samverkar här med AME och Försörjningsstöd i Thn och Vbg:s kommuner. Tillsammans med individen skapas en individuell studieplan som ska stötta ut i aktivitet som anpassas och omformas efter individens behov. Medarbetarna i *Framsikten* har ett förhållningssätt som utgår från "möten i ögonhöjd" och individen i fokus. Dessa medarbetare har god kännedom om pågående kombinationsutbildningar och kan hjälpa de individer som haft tillfredsställande progression och där så bedöms lämpligt, vidare mot studier i en sådan utbildningsform. Mer om *Framsiktens* arbete med BIP redogörs för nedan.

Resultat

Kvantitativa mål

Under tiden i projektet har sammantaget 226 individer genomgått någon av de kombinationsutbildningar som Kunskapsförbundet erbjuder. Kunskapsförbundets uppsatta projektmål var att nå 90 TLM. Detta mål uppnåddes till 90% med 81 deltagare genom utbildningarna under projekttiden.

Kunskapsförbundets huvudsakliga kvalitetsmått för yrkesutbildningar är de så kallade sexmånadersuppföljningarna. Dessa görs genom en enkät till tidigare elever sex månader efter avslutad utbildning. Enkäten innehåller frågor där de tidigare eleverna ombeds ange nuvarande sysselsättning. Ett stort problem med enkäten är att svarsfrekvensen ofta är låg. Då det dessutom inte är så många elever på de enskilda

kombinationsutbildningarna blir det vanskligt att redovisa dem specifikt. Respondenterna är aidentifierade och det går därför inte att säga något om tredjelandsmedborgare som grupp.

Sexmånadersuppföljningar av Kunskapsförbundets kombinationsutbildningar visar att 35% av de som svarat på enkäten uppger att de har ett arbete. Till detta kommer att 21% svarar att de är i studier.

Uppföljning på individnivå har också gjorts genom de indikatorfrågor de deltagande tredjelandsmedborgarna fått besvara under projektet. De har skattat i vilken utsträckning utbildningen bidragit till att de: 1) förbättrat sina kunskaper i svenska språket, 2) ökat möjligheterna till jobb, 3) mer kännedom om sjukvården, 4) blivit mer delaktiga i samhället. Den skattningsskala som används är femgradig där 1 är lägst och fem högst. Resultaten visar genomgående höga värden. Kunskaper i svenska språket och möjlighet till jobb är de indikatorer som eleverna skattar högst (mellan 4 och 4,7). Det lägsta resultatet är från våren 23 och avser indikatorn kännedom om sjukvården (3,7).

Kvalitativa mål

Eleverna på våra kombinationsutbildningar vittnar om att de utvecklats som individer. De har bland annat utvecklat sin språkliga förmåga, de har högre självförtroende och mer motivation. En del elever har omformulerat sin målbild och väljer att studera vidare mot ett annat yrke efter att de varit i ett lärandesammanhang som givit dem nya perspektiv. Den personliga resa som flertalet elever gjort visar på vikten av kunskap om samhälle, språk och känna meningsfullhet. Att resa med buss ensam för första gången, att testa Google och att vara ute på en arbetsplats för första gången i sitt liv är händelser som förändrar och där är vi med och stöttar. För en del elever är steget till arbetsmarknaden fortsatt utmanande och de har ännu inte klarat av övergången. Oavsett är det ett tydligt resultat att eleverna gör stegförflyttningar, de utvecklas genom sina studier och är bättre rustade att delta i samhället, varaktig anställning eller ej.

Projekt mål

Som nämnts ovan var Kunskapsförbundets uppsatta projekt mål att nå 90 TLM. Detta mål uppnåddes till 90% med 81 deltagare genom utbildningarna under projektiden. Vi är nöjda med resultatet då vi som

utbildningsanordnare behöver ge plats till samtliga sökande till våra utbildningar och inte enbart TLM.

Ökade kunskaper i svenska språket: En sammanställning av indikatorfrågorna visar att TLM i mycket hög grad upplever att de under utbildningarna utvecklat sin svenska.

Ökad anställningsbarhet/matchning mot arbetsmarknadens behov: För eleverna är det fortfarande en utmaning att komma ut i anställning. Vi tror att en än tätare kontakt med de branscher och företag eleverna gör sin APL hos är avgörande för att hitta ett utbildningsinnehåll, och bemötande, som gör fler elever anställningsbara. För att lyckas med detta kommer utbildningarnas yrkesråd att bli viktiga forum.

Utvecklade metoder, samverkan och arbetssätt för integration: Se ovan-matchning mot arbetsmarknaden. Vår undervisning, där arbetslivsorientering varit ett genomgripande inslag har givit eleverna nya insikter i den svenska arbetsmarknaden. Elevernas tro på chans till arbete efter avslutad utbildning är enligt indikatorfrågorna relativt god. Som nämnts tidigare är fortsatt samverkan med AME, försörjningsstöd och AF viktig för ett framgångsrikt arbete här.

Organisatoriska förändringar

Organisatoriska förändringar har genomförts för möjlighet till möten mellan SYV-lärare-elever samt samarbete med och utveckling av utbildningskoordinators roll. Organisation för arbetslagsplanering har också förändrats. (Se även under testade modeller ovan)

Den lokala projektsamordnaren har hållit samman alla delar i projektet-personal, rektorer och samarbetet utåt med såväl partnerskolor som projektledning. Tjänsten skapades i och med projektet och har varit en viktig förutsättning för den utveckling som skett.

Nya arbetsmetoder

Under projekttiden har vi använt oss av pedagogiskt material från Nationellt centrum för svenska som andraspråk-Stockholms universitet i utvecklingen av det pedagogiska arbetet i kombinationsutbildningarna. BIP-materialet har använts och utvecklats i bemötande både hos pedagoger och Studie- och yrkesvägledare. Kompetensutvecklingsmaterialet i

Hälsolitteracitet har vidgat vår insikt och förbättrat vårt bemötande av målgruppen.

De insatser som vi genomfört har till väldigt stor del handlat om att skapa förutsättningar i form av arbetstid till de medarbetare som medverkat i projektet. Det handlar framförallt om lokal projektsamordnare och till viss del chefer och studie- och yrkesvägledare. Vår bedömning är att budgeten skapat förutsättningar vi annars inte haft. Det har också varit möjligt att genom projektets finansiering på förhand avsätta de resurser vi velat (och som de ekonomiska ramarna medgivit).

Uppstart av ny kombinationsutbildning

I augusti 2023 startade Kunskapsförbundet upp Vård och omsorg med språkstöd-undersköterska, en ny utbildning med ett annat upplägg än våra övriga kombinationsutbildningar. Lägsta nivå för att komma in på utbildningen är sva grund 3. De elever som är i behov av det erhåller undervisning i sva grund 4 samtidigt som man startar upp yrkeskurserna. Detta gör att eleverna med lägre svenskkunskaper får en mjukstart och snabbare kan komma in i yrkesundervisningen. Under utbildningstiden har svalärare lektioner i yrkessvenska samt medverkar på yrkeslektioner. En studiehandledare finns också kopplad till gruppen och stöttar där behov finns. Schemat är flexibelt och organiskt, man har stort fokus på individanpassning.

Utbildningen har under det två år den har pågått formats om och anpassats ytterligare efter målgruppen. De största insikterna som med tiden lett till en förändring i utbildningen är att organisera för lärare och studiehandledare att mötas och planera och att arbeta utifrån ett flexibelt schema. En avslutande enkät genomfördes våren 2025 där frågor ställdes kring elevernas upplevelse av samarbetet mellan svalärare och yrkeslärare i utbildningen. Eleverna uttrycker att de i hög grad är stöttade av att svaläraren finns med i klassrummet och det tätat samarbetet mellan yrkes- och svalärare. Att lära ord och uttryck direkt i yrkessammanhang lyfts också som värdefullt. Eleverna uttrycker också att de utvecklats på ett personligt plan - språkutveckling ökar tryggheten och säkerheten socialt och på arbetsplatsen. Den första kullen elever avslutar i maj 2025 och vi tar med oss mycket kunskap och nya insikter från första gruppen till kommande grupper. Omgång två startade upp januari 2025 och ytterligare en uppstart är planerad till augusti 2025.

Föräldrastödsutbildning

I Helhetslyftets utökade satsning i stöd för TLM har under 2024 - 2025 ett tiotal SFI-grupper på Kunskapsförbundet haft besök av de pedagoger som genomfört Föräldrastödsutbildning i Helhetslyftets regi. Totalt har drygt 90 TLM genomgått utbildningen tillsammans med sina andra klasskamrater. Skolans lärare och elever har varit mycket nöjda med upplägg och genomförande. Vi ser fram emot att ta del av materialet för att på egen hand kunna fortsätta utbilda våra elever och stärka individens kunskaper för att bli trygg i det svenska samhället.

Beskæftigelses Indikator Projektet - BIP

Personalen på *Framsikten* (se beskrivning s. 8) arbetar individnära och efter att ha genomgått grundutbildningen i BIP kände man igen mycket i förhållningssättet. Man önskade under hösten 2024 lyfta och medvetandegöra hur man egentligen arbetar, vilka resultat det kan ge och hur man kunde utveckla undervisningen vidare. AME och försörjningsstöd Trollhättan och Vänersborg var positivt inställda till ett samarbete med *Framsikten* i en BIP och SKAPA-regi. En underlagsmall skapades av rektor tillsammans med försörjningsstöd i Trollhättans kommun och en struktur för uppföljning av insats utarbetades. Ett pilotprojekt genomfördes under våren 2024 och en uppstart skedde hösten 2024. Satsningen utvärderas hösten 2025.

Inspirationen från BIP har främst bestått i att skapa en samverkan mellan utbildning och försörjningsstöd, man har infört trepartssamtal i en gemensam strävan från båda instanser kring individen och för att öka individens delaktighet i sin egen process. Exempel: Krav på mer skoltid från försörjningsstöd - skolan kunde ge sin syn på saken och det skedde ett samförstånd där man från skolan kunde säga att eleven inte skulle klara en upptrappning. Strukturen man skapat gör att insatsen blir tydligare för individen och slipar samtidigt verksamheten att möta deltagarnas behov på deras väg mot sysselsättning.

Lärdomar från arbetet i synnerhet: Individen är delaktig i sin egen process, hamnar inte ”mellan stolarna” i mötet mellan skola och försörjningsstöd och möten utgår från en tilltro till individen. Citat från medarbetare: ”*Vårt uppdrag är att trygga eleverna och att utmana på lagom nivå, inte att slå undan fötterna på dem.*”

Samverkan

Intern samverkan:

Inför varje ny kursstart gör lärarna i kombinationsutbildningarna besök i våra SFI/SVA-grupper och informerar om våra kombinationsutbildningar. En utbildningsmessa genomförs inför varje kursstart på Kunskapsförbundet där allmänheten och befintliga studerande inbjuds. Sökande erbjuds möjlighet att skugga på den utbildning man är intresserad av.

Inom projektets ramar har samarbetet stärkts mellan SYV och lärare genom möjligheter att samverka kring elevernas arbetslivsorientering. Samverkan mellan lärare och studiehandledare har utvecklats ytterligare för att nå de elever som har behov av stöd. Utbildningskoordinators roll har utvecklats för att stötta kollegor i kombinationsutbildningarna i arbetet ut mot APL platser.

Efter avslutad utbildning lyfter våra SYV-representanter samtliga elever på Individsamverkan för att undersöka vart de går vidare. De elever som önskar fortsätta studera på SFI har en väg direkt in utan att behöva stå i kö. De elever som inte går direkt ut i arbete får vid behov stöd av Studie- och yrkesvägledare för guidning till ytterligare studier.

Extern samverkan:

Kunskapsförbundet har en väl fungerande lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen, AME och försörjningsstöd. På den operativa nivån, som är närmast målgruppen hos oss, möts representanter från kommunerna, AF och en studie- och yrkesvägledare varje vecka för att stämna av individärenden. Överenskommelsen revideras varje år. Utbildningskoordinators arbete ut mot branschen för att skapa kontakt med potentiella APL-platser samt bibehålla och underhålla kontakt med befintliga APL platser har under projektet utvecklats och förbättrats. En utökad uppföljning ut mot APL-platser har bidragit till en tätare kontakt med branschen. Ytterst ansvarig för samverkansarbetet har varit Johan Ceder, rektor för vuxenutbildningen.

Utbildningsformen *Framsiktens* utvecklade samarbete med Försörjningsstöd i BIP-projektet har skapat en ny plattform för samverkan, till gagn för båda verksamheterna och framför allt för individen. Detta utvidgade samarbete tillkom under projekttiden tack vare BIP-utbildningen som initierades i och med Helhetslyftet.

Kunskapsförbundets medarbetare i Helhetslyftet deltog på kompetensutvecklingen och då bland annat i Kvinnofolkshögskolans

insatser och fick upp ögonen för deras arbete. Detta ledde till att Kvinnofolkshögskolan bjöds in till en kompetensutvecklingsdag på Kunskapsförbundet där de föreläste om normmedvetenhet. Eleverna i Kunskapsförbundets kombinationsutbildningar vittnar om en stor personlig utveckling. De får genom studierna en högre tillit till sig själva, de skapar nya kontakter och de utvecklas språkligt i svenska. Det finns dock fortfarande en stor andel elever som inte får en varaktig anställning sex månader efter utbildningen. Vi tror att en än tätare kontakt med de branscher och företag eleverna gör sin APL hos är avgörande för att hitta ett utbildningsinnehåll, och bemötande, som gör fler elever anställningsbara. För att lyckas med detta kommer utbildningarnas yrkesråd att bli viktiga forum.

Berättelser från deltagare

Från SFI till arbete Se bilaga 1

Från tyst och blyg till stark och trygg Se bilaga 2

Citat från elever på vårdutbildning:

“Jag har utvecklat mig så mycket. I början var allt nytt för mig och språket var svårt. Men jag har lärt mig och förstår och kunna prata och ha kontakt. Jag lärde mig nya ord och fick utveckla mig mer i APL och förbättra språket”

“Att jag vågar att prata framför klassen, i början kunde jag inte det”

“Ja, jag har utvecklats många olika sätt t ex. skriva, kommunicera, prata mer att fråga och bättre förståelse”

“Ibland finns svåra ord och som jag kan inte förstå men yrkeslärare försökte och ge exempel och förklara orden på flera sätt”

Citat från elev på Hotellutbildning samt Restaurang och måltidsbiträdesutbildning:

“Vi studerade tillsammans som en familj”

“För mig har utbildningarna varit jättebra. Jag vågar prata och nu hjälper jag andra med svenska och skolarbete”

“Jag känner mig stolt över mig själv när jag ser hur mycket jag kan.”

”Jag mår bra när jag är ute i skolan och i samhället. När jag är hemma tänker jag mycket och mår inte bra.”

Erfarenheter och implementering

Metodutveckling av kombinationsutbildningar innebär olika aspekter. Den kanske viktigaste handlar om förändrad undervisning för att i högre grad möta elevgruppens behov. Den kollegiala process som föregår nya arbetssätt i klassrummet kräver tid och personalresurs. Projektet har underlättat detta genom bland annat kompetensutveckling. Projektet har också bidragit till organisatoriska förändringar som möjliggör ett fortsatt arbete inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete. I och med detta blir behovet av extern finansiering lägre.

Det finns också aspekter av metodutveckling som fokuserar samverkan och samordning. Projektet har bidragit till att vi hittat nya organisatoriska lösningar som i grund och botten, när de väl är på plats, är kostnadsneutrala. Organisationen har, så att säga, lärt sig nya arbetsformer. Till viss del har projektet dessutom hjälpt till med att prioritera resurser (ex. SYV) till kombinationsutbildningarna samt skapat en förståelse för sådana satsningar. Utbildningskoordinators arbete ut mot branschen och en utökad uppföljning ut mot APL platser har utvecklats under projekttiden.

Kompetensutvecklingen under projektet har berikat pedagogiskt, särskilt arbetet med materialet från NC där man haft tid att fördjupa och bepröva pedagogiska grepp. Hälsolitteracitet har öppnat upp för hur man på ett respektfullt och pedagogiskt sätt kan möta och undervisa målgruppen. Vi tar också med oss ett BIP-inspirerat förhållningssätt i bemötandet av individen. Samverkan med andra utbildningsaktörer under projekttiden har bidragit till nya insikter i arbetet med kombinationsutbildningar.

En kvalitativt god Kombinationsutbildning förutsätter organisation för tätt samarbete mellan yrkes-, svalärare och studiehandledare. Dessutom behöver samverkan med AME, Försörjningsstöd, AF och arbetsplatser ägnas betydande uppmärksamhet.

Dokument och bilagor

Bilaga 1 Från SFI till arbete

Bilaga 2 Från tyst och blyg till stark och trygg

Bilaga 3 Foton från verksamheten

Referenser

Stockholms universitet, Nationellt centrum för svenska som andraspråk.

Hämtad 20250521 från <https://www.su.se/nationellt-centrum-for-svenska-som-andrasprak/r%C3%A5d-och-st%C3%B6d/resurser-och-f%C3%B6rdjupning/st%C3%B6dmaterial-f%C3%B6r-kombinerade-spr%C3%A5k-och-yrkesutbildningar-inom-komvux-1.644021#3undervisningeng%C3%A5fr%C3%A5ndetkonkretatilldetabstrakta>